

„A mesterséges intelligencia korunk sztorija; ez áll minden mai történés mögött, ez Krisztus második eljövetele, és ez az Apokalipszis.”

John Brockman

POSSIBLE MINDS 25 WAYS OF LOOKING AT AI

EDITED BY
**JOHN
BROCKMAN**

Seth Lloyd
Judea Pearl
Stuart Russell
George Dyson
Daniel C. Dennett
Rodney Brooks
Frank Wilczek
Max Tegmark

Jaan Tallinn
Steven Pinker
David Deutsch
Tom Griffiths
Anca Dragan
Chris Anderson
David Kaiser
Neil Gershenfeld
W. Daniel Hillis

Venki Ramakrishnan
Alex "Sandy" Pentland
Hans Ulrich Obrist
Alison Gopnik
Peter Galison
George M. Church
Caroline A. Jones
Stephen Wolfram

A mesterséges intelligenciáról - haladóknak

Filozófiai Vitakör, 2022. febr. 4.

Kiss Károly

A fő kérdések

I. Elveszi-e a munkánkat?

II. Megvalósítható-e a Szuperintelligencia?

III. Lesz-e a gépnek tudata?

IV. Uralkodni fog-e fölöttünk?

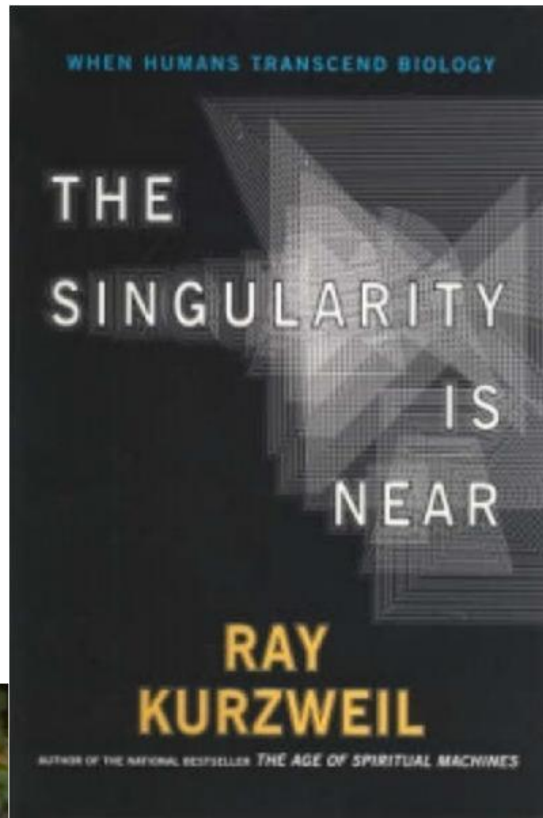
V. Szingularitás: összeolvadunk-e a technológiával?

Ember és technológia

II. Megvalósítható-e a Szuperintelligencia (ÁMI)

- A fő szószólók: Kurzweil és Bostrom
- az agy és a számítógép működése
- számítási kapacitásaik összevetése
- Neumann, Tegmark és Church érvelése
- az eddigi eredmények

2005

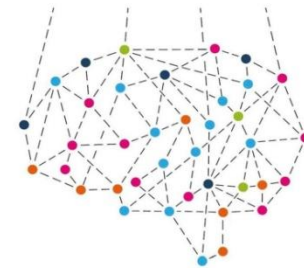

THE NEW YORK TIMES BESTSELLER

HOW TO
CREATE
A
MIND

THE SECRET OF
HUMAN THOUGHT REVEALED

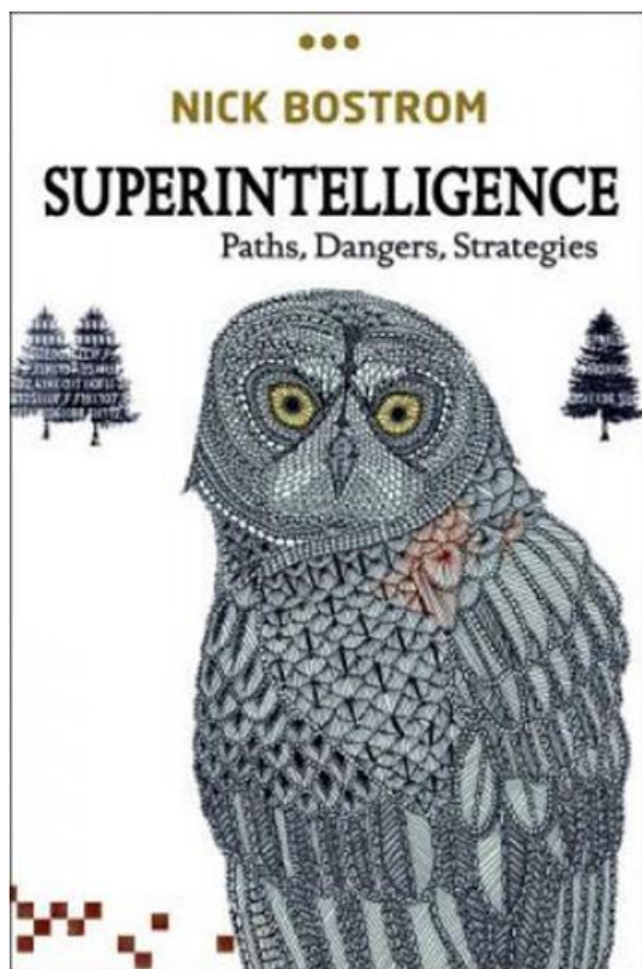
RAY KURZWEIL

AUTHOR OF *THE SINGULARITY IS NEAR*

2012

II/1. Agy és számítógép

- Alapelképzelés: meg kell írni az agy működésének algoritmusát, le kell másolni digitálisan – ezután már gépen lesz futtatható
- De: az agy analóg – a számítógép szekvenciális
- Kontextusba helyezés (tanú, önvezető autó); hierarchiák
- Számítási kapacitások
- A valóság mentális reprezentációjának képessége

II/2. Számítási gyorsaság és kapacitás – egy döbbenetes adat:

1997-ben az IBM által épített Deep Blue megverte Garry Kaszparov sakk-világbajnokot. 2013-ban az IBM Watsona legyőzte az amerikai *Jeopardy!* műveltségi vetélkedő két korábbi győztesét. „Watson másodpercenként ötszáz gigabájt adatot képes feldolgozni – ez olyan, ***mintha másodpercenként egymillió könyvet olvasna el.***” (!) (Ötszáz gigabájt = 500 x egymilliárd bájt = $500 \times 10^9 = 5 \times 10^{11}$.)

Emellett betápláltak Watson agyába kétszázmillió oldalnyi szöveget is, benne a teljes Shakespeare-rel és a teljes angol nyelvű Wikipédiával.

(Kaku, *Az elme jövője*, 229. o.)

II/3. Számítási gyorsaság és kapacitás

Agy

- párhuzamosan és három dimenzióban, mind a 100 md neuron egyszerre
- a neocortex mintafelismerési mechanizmusa
- sebesség: 10^{16} MIPS (művelet/sec)
- memória: 2×10^{10} byte
- kontextusba helyezés

Számítógép

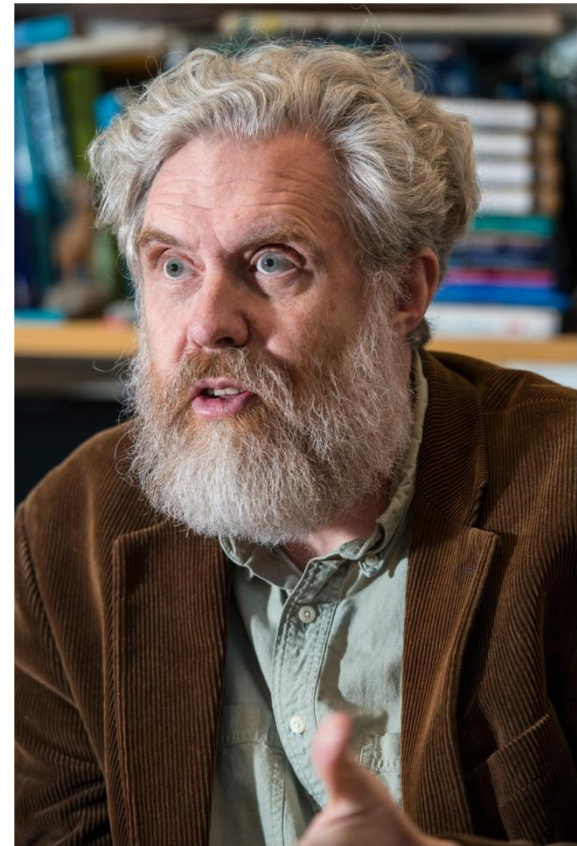
- szekvenciális, a műveleti terület lokalizált
- deep learning
- sebesség: 10^{15} MIPS
(a japán K kompjúter ugyanezt már eléri)
- a hétköznapi kompjúterek is elérik
- nem képes

II/4. Neumann, Tegmark és Church optimizmusa

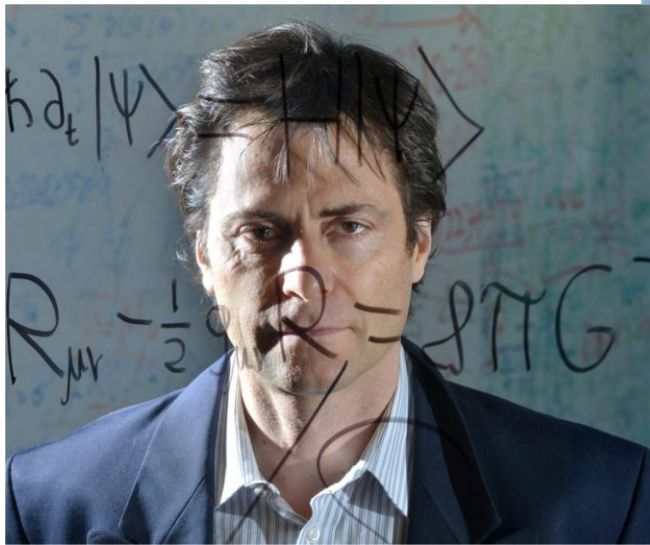
- Neumann:
  - az agy analóg mechanizmusainak, tömegesen ismétlődő parallel folyamatainak a digitális utánzása egy modern számítógép számára nem jelent problémát
- Tegmark: az információ, a számítás, a memória, az intelligencia is ***közegfüggetlen!***
- Church: minden atomokból és molekulákból épül föl...

Neumann János
1903 - 1957

George Church

II/5. Dilemma (Judea Pearl, UCLA)

- „a valóság mentális reprezentációjának képessége”
- ezzel szemben ahogy a gépet tanítjuk, az a lassú evolúciós tökéletesedés folyamatára hasonlít
- a valóság mentális reprezentációjának képességéhez viszont tudatra lenne szükség....
- *a tétel erősen bírálható: az algoritmusok tudnak tudományos munkát végezni: hipotéziseket állítanak fel és megdöntik, verifikálják*

II/5. Dilemma (Judea Pearl, UCLA)

- kulturális evolúció:
a látás tökéletesítése:
nagyító → szemüveg →
mikroszkóp →
elektromikroszkóp →
úrteleszkóp

tanulás, kognitív fejlődés:

*a valóság mentális
reprezentációja révén*

- biológiai evolúció
a sas vagy a kígyó látásnak
tökéletesedése: évmilliók
során

a deep learning a biológiai
evolúcióra emlékeztet

De: a számítógép is képes
hipotéziseket felállítani és
azokat igazolni vagy
cáfolni...

II/6. Nem ismerjük jól a mintát

- a döntési mechanizmusaink; racionális és érzelmi elemek; feketedoboz
- Kahneman: Gyors és lassú gondolkodás
- korlátozott racionalitás
- Tom Griffiths (Princeton)

II/7. Mérleg

Az agy előnyei

- energiaigény
- differenciált agyműködés

A számítógép előnyei

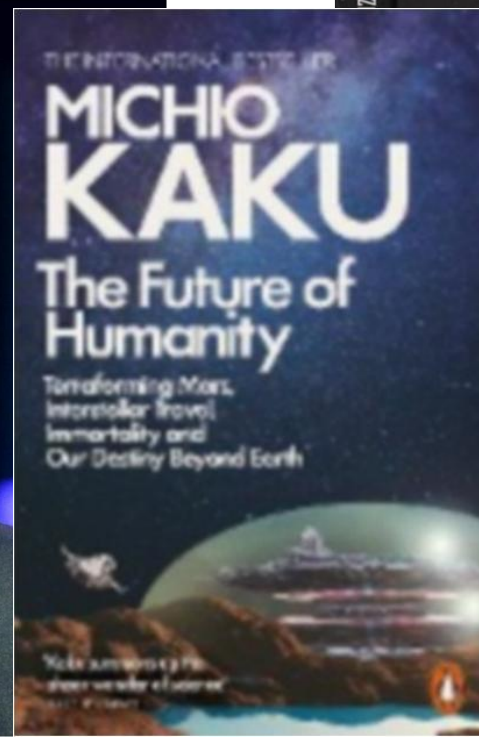
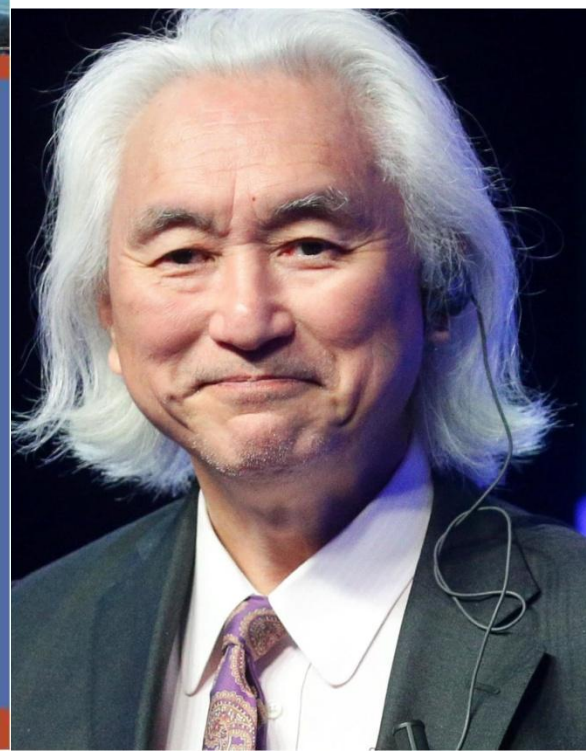
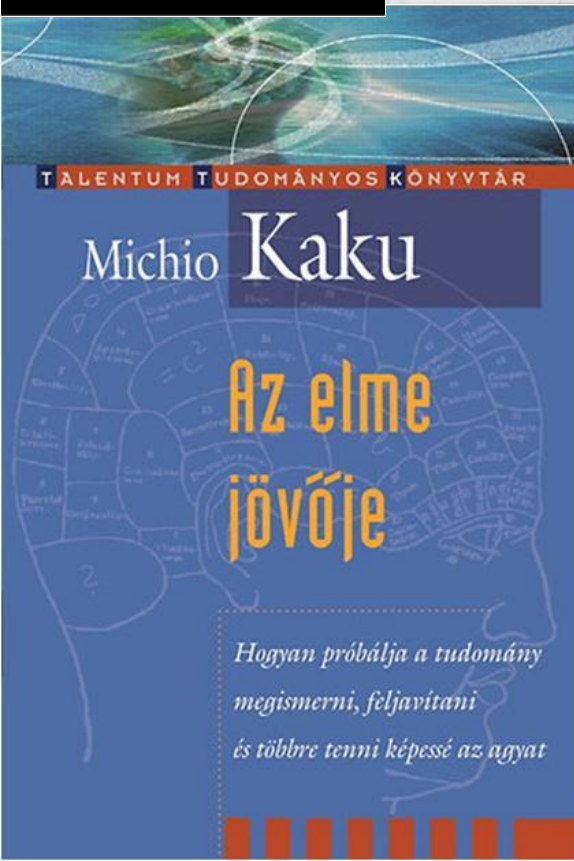
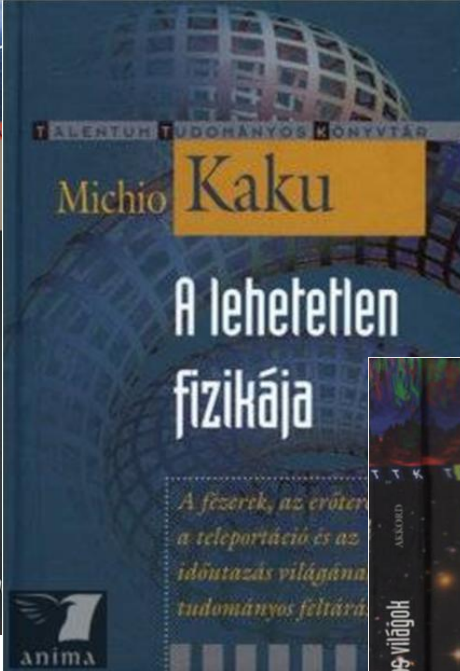
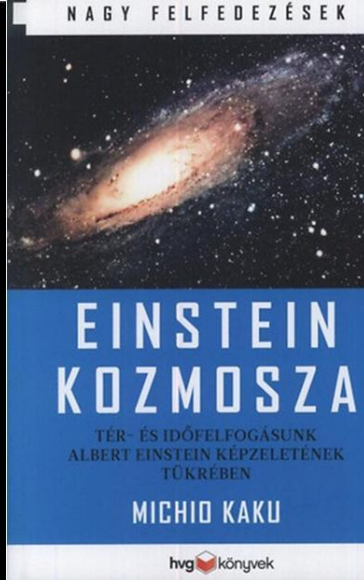
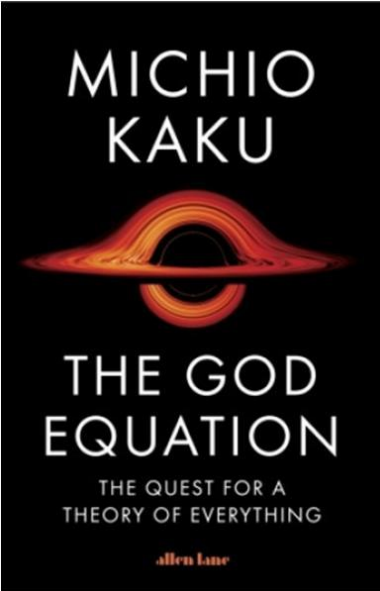
- gyorsaság
- adattárolás
- méret
- stabilitás
- élettartam
- modularitás
- alkalmasak a majdani kvantumszámításra

II/8. Lesújtó eredmények

- ...programok:
  - Lausanne: Blue Brain
  - EU 2013: Human Brains Projects
  - Obama 2013: BRAIN
  - IT-vállalatok
- A fonalféreg – C- elegans:
  - 302 neuron, 7000 szinapszis, több év

III. Lesz-e a gépnek tudata?

- emergencia és metafizika
- Kaku: a tudat mint kontinuum
- Tegmark: sem az intelligencia, sem a tudat nem közegfüggő
- Bostrom: szénsovinizmus

Különböző fajok és dolgok tudati szintjei

szint	faj*	paraméter (amit a „faj” érzékel és visszacsatolási hurkok formájában reagál rá)	agyszerkezet
0	növények termosztátok, statikus robotok	hőmérséklet, napfény <i>(a növények gyökerei érzékelik a nedvességet és a sókat is)</i>	nincs
I.	hüllők helyváltoztató robotok, rovarok <i>halak</i>	+ tér	agytörzs (és kis-agy, agytörzsi dúcok) nincs <i>idegdúcok van</i>
II.	emlősök**	+ szociális kapcsolatok	+ limbikus rendszer <i>(+ neokortex)</i>
III.	ember, <i>egy nem-biológiai entitás, mely képes meggyőzően előállítani egy biológiai ember intelligenciáját</i>	+ idő (főleg a jövő) + öntudat	+ prefrontális kéreg <i>(+ a további három lebeny)</i> <i>(szoftver)</i>

Chalmers

- a tudat az Univerzum ugyanolyan alkotóeleme, mint az anyag vagy az energia
- Buddhizmus (?)
- az agy = interfész; rákapcsolódik az univerzális tudatra; fejlettségétől függően „tölt le” valamit az univerzális tudatból

IV. Uralkodni fog-e fölöttünk?

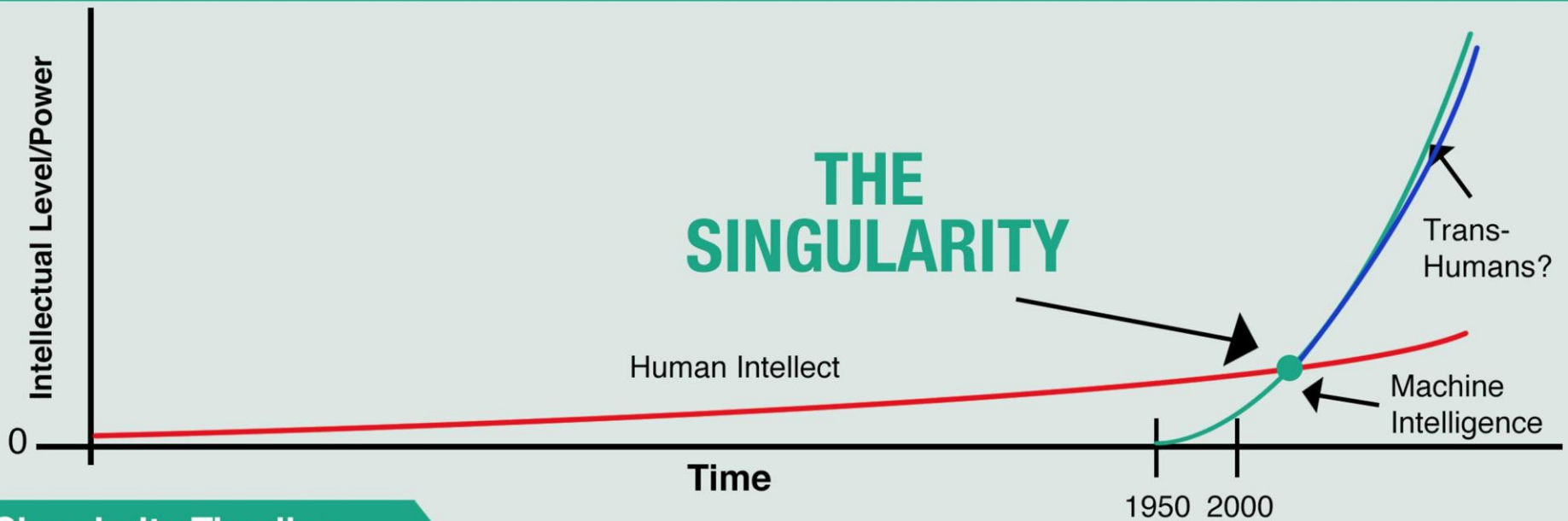
- Wiener (1950): *The Human Use of Human Beings: „új fasizmus.... Amikor a gépek elnyomása alá kerülünk”*
- újkeletű félelmek: Hawking, Rees, Gates, Musk...
- Tegmark: mozgalom a jóindulatú MI-ért
- erkölcsi programozás
- jóindulat – rosszindulat
  - Steven Pinker: „a szűklátókörű alfa-hím pszichológia kivetítődései az intelligencia koncepciójára”

IV. Uralkodni fog-e fölöttünk? (folyt)

- Church:
  - soklétezős szituáció
  - az emberközpontú etikával szemben az evolúciós logika is érvényesülhet (győzzön az életképesebb)
  - a felelősség delegálása, megosztása: nem újkeletű kérdés; felelősségünk nagy részét már rég az állami hivatalokra, a nagyvállalatokra, a hadseregre, laboratóriumokra delegáltuk
  - a Facebook/Meta platformjának lehetőségei

V. Szingularitás

Singularity Timeline

Rise in human intellect could be driven by integrating with machines in the future

Az emberi evolúció jellege

- Harari: az elvont gondolkodás megjelenése óta kulturális (gyorsforgalmi sávon halad)
- legújabban: technológiai (Kurzweil) – száguld
→ **szingularitás**: ember és gép robbanásszerű összeolvadása
- Teilhard de Chardin: Omega pont

Az evolúció hat korszaka (Kurzweil)

evolúció: a mintázatok rendezettségének fokozódása; az információ evolúciója

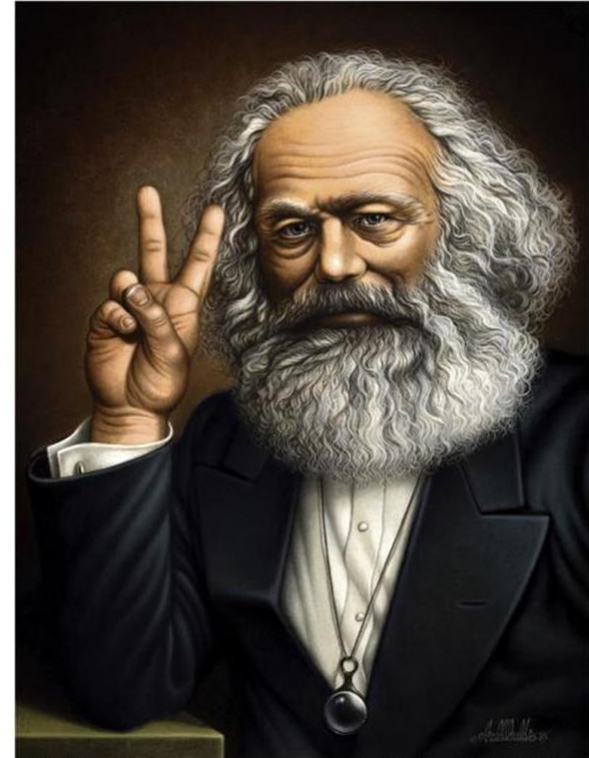
- 1. fizika és kémia
- 2. biológia
- 3. agy
- 4. technológia (hardver, szoftver)
- 5. szingularitás (a technológia és az emberi intelligencia egybeolvadása)
- 6. a világegyetem öntudatra ébred

Az öröklét átka; az új elhivatottság

- az életnek értelmet adó halál
- Beauvoir regénye (Minden ember halandó)
- tanulás, sport – feleslegessé válnak
- Hankiss: „értelmet, jóságot és szépséget viszünk a vak és értelem nélküli Univerzumba”
- az új elhivatottság: általunk válik az Univerzum intelligenssé (még ha erre „rá is megyünk”)

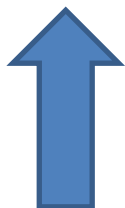

Ember és technológia

- A techné, mint eszköz, mint külső
- Heidegger figyelmeztetése:
  - „a technika változása a világszemléletünk megváltozásához vezet”
  - „...a modern technika már nem 'munkaeszköz', és lényegét tekintve már semmi köze a munkaeszközökhöz.” ... „...még nincs olyan szemléletünk, amely a technika lényegének megfelel.”
- Bernard Stiegler: emberi lényegünk, emberréválásunk eleme
- a formációelmélet

Felépítmény

ALAP

